

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2016-01-11

HSN 1512-1406

Handläggare:
Elisabeth Höglund

Hälso- och sjukvårdsnämnden
2016-02-23, P 22

Svar på skrivelse från Dag Larsson (S) gällande delegeringar av hälso- och sjukvårdsuppgifter till personal inom hemtjänsten

Ärendebeskrivning

I en skrivelse till hälso- och sjukvårdsnämnden framför Dag Larsson (S) önskemål om en aktuell sammanställning över vilka kommuner i länet som utför delegerade hälso- och sjukvårdsuppgifter från landstinget och vilken ekonomisk ersättning som utgår för dessa insatser.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2016-01-11
Skrivelse från Dag Larsson (S)

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att .anse skrivelsen besvarad.

Förvaltningens motivering till förslaget

I en skrivelse till hälso- och sjukvårdsnämnden framför Dag Larsson (S) önskemål om att förvaltningen tar fram en aktuell sammanställning som redovisar vilka kommuner i länet som utför delegerade hälso- och sjukvårdsinsatser på uppdrag av landstinget. Önskemål framförs också i skrivelsen att förvaltningen redovisar nivån på den ekonomiska ersättning som landstinget ger kommunerna för att utföra de delegerade insatserna.

Med undantag för Norrtälje kommun har landstinget i dag ansvar för all hälso- och sjukvård som genomförs i individens hem. Undantag är vidare de insatser som utförs i särskilda boenden för äldre och boenden för personer som tillhör personkretsen enligt lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Huvuddelen av besöken genomförs av vårdgivare med uppdrag att bedriva basal hemsjukvård och avancerad sjukvård i hemmet (ASiH).

Om en hälso- och sjukvårdsinsats ska utföras av en person som inte har formell kompetens för uppgiften kan de i vissa fall delegeras, det vill säga överlätas till en annan person som saknar formell kompetens. Hur

delegering ska gå till regleras av Socialstyrelsen föreskrift SOSFS 1997:14 *Delegering av arbetsuppgifter inom hälso- och sjukvård och tandvård*. Med formell kompetens avses legitimation för yrket eller godkänd högskoleutbildning som leder till yrkesexamen enligt särskild examensbeskrivning. Utöver sådan utbildning kan för vissa arbetsuppgifter formell kompetens förvärfvas genom för yrket fastställd specialistutbildning eller genom särskilda kurser inom yrket.

Delegeringar av arbetsuppgifter förekommer inom den egna verksamheten och till andra verksamheter. Exempelvis genom att distriktssköterskan på en husläkarmottagning delegerar arbetsuppgift till undersköterska inom den egna verksamheten eller till personal som arbetar i kommunens hemtjänstverksamhet. Den absolut vanligaste insatsen som delegeras är överlämnande av läkemedel, det vill säga att personal med delegering får ge läkemedel till patienten från färdigdelad dosett eller från så kallad APO-dos. Enligt förvaltningens uppfattning är denna insats inte tidskrävande. Till det kommer också att i de fall insatsen har delegerats så genomförs den alltid i samband med övriga hemtjänstinsatser. I sammanhanget kan nämnas att det så långt förvaltningen kan bedöma i dag är mycket ovanligt att resurs- och tidskrävande insatser delegeras till kommunens hemtjänstpersonal. Vidare kan nämnas att insatser såsom byte av kateter- och stomipåse inte räknas som hälso- och sjukvårdsinsatser och därmed ska de utan delegering kunna utföras av kommunens hemtjänstpersonal.

Huvuddelen av länets kommuner tillåter att personal som arbetar på kommunens uppdrag tar emot delegeringar om insatsen sker i samband med övriga hemtjänstinsatser. Det är dock legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal som avgör om en insats kan delegeras eller inte. All delegering ska ske enligt tidigare nämnd författning.

Följande kommuner har beslutat att personal som arbetar på kommunens uppdrag inte får ta emot delegeringar även om så är möjligt; Sigtuna, Upplands-Bro, Järfälla, Sundbyberg, Sollentuna, Vaxholm, Värmdö, Nynäshamn och Haninge. Till dessa kommer Botkyrka kommun som har beslutat att från och med den 1 april 2016 införa delegeringsstopp. Konsekvensen av nämnda kommuners beslut blir att vårdgivare som arbetar på landstingens uppdrag alltid måste utföra insatser som i normalfallet skulle ha kunnat delegeras till kommunens hemtjänstpersonal. För vårdtagaren innebär det att fler personer blir inblandade i individens vård- och omsorg och i vissa fall vid samma tidpunkt.

Ingen kommun i länet erhåller ekonomisk ersättning för att ta emot delegeringar. Mellan 2005 och fram till 1 oktober 2015 ersattes Österåkers kommun med 1 miljon kronor per år. Ersättningen var för att täcka kommunens merkostnader för hälso- och sjukvårdsinsatser för särskilt vårdtunga personer vid kommunens LSS boenden. Detta upphörde i och med kommunens övertagande av vissa hälso- och sjukvårdsinsatser till personer som bor i bostad med särskild service och daglig verksamhet och som skatteväxlades vid årsskiftet 2015/2016.

Barbro Naroskyin
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Olle Olofsson
Avdelningschef

Skrivelse gällande delegering av hälso- och sjukvårdsuppgifter till personal inom hemtjänsten

Stockholms läns landsting (SLL) kan delegera en del av sina hälso- och sjukvårdsuppgifter till personal inom hemtjänsten. De rättsliga grunderna för delegering av hälso- och sjukvårdsuppgifter återfinns i Hälso- och sjukvårdslagen, Patientsäkerhetslagen, och Socialstyrelsens föreskrift SOSFS 1997:14, Delegering av arbetsuppgifter inom hälso- och sjukvård.

Nu upplever flera kommuner en utveckling där landstinget väljer att lägga mer och mer avancerade och tidskrävande uppgifter på delegation. Exempel på sådana uppgifter kan vara: överlämna läkemedel ur APO-dos och från delad dosett, smörja med medicinska salvor, ge ögondroppar, ge sondmat, ge inhalationspulver och hantera samt rengöra andningsmask, byta stomipåse och kateterpåse mm. Det är insatser som tar tid och resurser från hemtjänstens grunduppdrag.

Med anledning av det skulle Socialdemokraterna vilja

- Att förvaltningen tar fram en aktuell sammanställning på vilka kommuner i länet som utför delegerade hälso- och sjukvårdsuppgifter från landstinget samt vilka dessa är
- Att förvaltningen redovisar nivån på den ekonomiska ersättning som landstinget ersätter kommunerna med för att utföra de delegerade hälso- och sjukvårdsuppgifterna. Uppdelat på var och en av länets kommuner

Dag Larsson (S)